

بِنَامِ خُدَا

پیچ و مهره بیمه اتکایی

نویسنده: کیت رایلی

مترجمان:

دکتر محسن قره‌خانی

(عضو هیأت علمی مؤسسه آموزش عالی ایرانیان)

فاطمه نصیری

پیج و مهره بیمه اتکایی

مترجمان: دکتر محسن قره‌خانی، فاطمه نصیری

ناشر: انتشارات آتی‌نگر

طراحی جلد، صفحه‌آرایی: همتا بیداریان

چاپ اول، ۱۳۹۵

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۲۰۰,۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۳۱-۴۶-۱

ISBN: 978-600-7631-46-1

حق چاپ برای انتشارات آتی‌نگر محفوظ است.

نشانی دفتر فروش: خیابان جمالزاده جنوبی، رویه روی کوچه رشتچی، پلاک ۱۴۴، واحد ۲

نمبر: ۶۶۵۶۵۳۳۷

تلفن: ۶۶۵۶۵۳۳۶-۸

www.ati-negar.com * info@ati-negar.com



سرشناسه: رایلی، کیت، Keith, Riley

پیج و مهره بیمه اتکایی / نویسنده کیت رایلی؛ مترجمان: محسن قره‌خانی، فاطمه نصیری.

تهران: آتی‌نگر، ۱۳۹۵

ص: ۱۹۲

فیبا.

ISBN: 978-600-7631-46-1

یادداشت: عنوان اصلی: Reinsurance: The Nuts and Bolts, 2012

موضوع: بیمه اتکائی، Reinsurance

شناسه افزوده: قره‌خانی، محسن، ۱۳۶۴ – مترجم.

شناسه افزوده: نصیری، فاطمه، ۱۳۶۴ – مترجم.

ردبندی کنگره

ردبندی دیوی

شماره کتابشناسی ملی

HG۸۰۸۳/ر۲۹ ۱۳۹۵

۳۶۸/۰۱۲۲

۴۵۰۰۹۷۱

فهرست مطالب

۷

درباره نویسنده

۹

سخنی از مترجمان

۱۱

مقدمه

۱۳

فصل اول: بیمه اتکایی چیست و چرا به آن نیاز داریم؟

۱۷

فصل دوم: انواع بیمه‌های اتکایی

۱۹.....	۲-۱ اختیاری.....
۲۰.....	۲-۱-۱ متناسب (یا نسبی).....۱
۲۳.....	۲-۱-۲ مازاد خسارات (غیرنسبی).....۲
۲۷.....	۲-۲ کلوز خسارت خالص نهایی.....۲
۲۸.....	۲-۳ قراردادها.....۳
۳۰.....	۲-۳-۱ قراردادهای متناسب
۳۵.....	۲-۳-۲ پوشش‌های اختیاری اجباری.....۲
۳۷.....	۲-۴ واگذاری به قراردادها.....۴
۳۸.....	۲-۴-۱ ملاحظات ویژه.....۱
۴۲.....	۲-۵ توزیع حق بیمه‌ها و خسارات در یک برنامه نسبی.....۵

فصل سوم: بیمه اتکایی قراردادی - جنبه‌های مالی

۴۷

۴۸.....	۳-۱ حق بیمه
۵۰.....	۳-۲ کارمزد
۵۱.....	۳-۳ مالیات
۵۱.....	۳-۴ ذخایر حق بیمه
۵۳.....	۳-۵ ذخایر خسارت
۵۴.....	۳-۶ بهره ذخایر
۵۵.....	۳-۷ چگونگی محاسبه ذخایر
۵۶.....	۳-۸ خسارت
۵۷.....	۳-۹ بازپرداخت‌های خسارت نقدی
۵۹.....	۳-۱۰ انتقال پرتفلیوی حق بیمه و خسارت
۵۹.....	۳-۱۰-۱ روش حسابداری بر مبنای تسویه کامل در مقابل مبنای سال بیمه گری
۶۰.....	۳-۱۰-۲ حسابداری بر مبنای تسویه کامل
۶۱.....	۳-۱۰-۳ محاسبه حق بیمه منقضی شده
۶۵.....	۳-۱۰-۴ شرایط خاص
۶۷.....	۳-۱۰-۵ مثال
۶۸.....	۳-۱۱ کارمزد مشارکت در منافع
۷۲.....	۳-۱۱-۱ انتقال کسری به دوره‌های بعد
۷۲.....	۳-۱۱-۲ مبنای سال بیمه گری
۷۶.....	۳-۱۱-۳ شرایط خاص

فصل چهارم: وردینگ‌ها و کلوزهای قرارداد نسبی

۷۹

۷۹.....	۴-۱ دوره و پایان
۸۱.....	۴-۲ انعام قرارداد در شرایط خاص و تنزل رتبه اعتباری بیمه‌گر اتکایی
۸۲.....	۴-۳ اشتباه و از قلم افتادگی
۸۳.....	۴-۴ الزامات خود بیمه گری
۸۳.....	۴-۵ بازرسی رکوردها
۸۴.....	۴-۶ داوری
۸۵.....	۴-۷ برdro

فصل پنجم: طراحی برنامه اتکایی اموال از روی داده‌های گذشته

۹۲.....	۵-۱ داده‌ها
۹۴.....	۵-۲ ایجاد یک صفحه گسترده

فصل ششم: پوشش‌های مازاد خسارت

فصل هفتم: بیمه اتکایی مازاد خسارت - جنبه‌های مالی

۱۰۵.....	۷-۱ حق بیمه
۱۰۹.....	۷-۲ پرداخت‌های خسارت
۱۰۹.....	۷-۲-۱ کلوز ساعت
۱۱۴.....	۷-۳ حق بیمه برقراری پوشش‌های مجدد
۱۱۷.....	۷-۴ نرخ گذاری بر مبنای هزینه تمام شده

فصل هشتم: نرخ گذاری قرارداد مازاد خسارت

۱۲۵.....	۸-۱ نرخ گذاری معرض خطر
۱۲۶.....	۸-۱-۱ برقراری پوشش‌های مجدد
۱۲۶.....	۸-۱-۲ مقادیر معوق
۱۲۹.....	۸-۲ ایجاد یک مدل نرخ گذاری مازاد ریسک اموال
۱۲۹.....	۸-۳ نرخ گذاری حوادث فاجعه‌آمیز
۱۳۳.....	۸-۴ ایجاد مدل نرخ گذاری حوادث فاجعه‌آمیز

فصل نهم: تکامل تدریجی بازار

فصل دهم: موضوعات گوناگون پیرامون بیمه اتکایی

۱۳۹.....	۱۰-۱ قراردادهای واگذاری مجدد
۱۴۱.....	۱۰-۲ پوشش برای حق بیمه‌ی برقراری پوشش مجدد
۱۴۱.....	۱۰-۳ پوشش‌های اضافی برقراری پوشش مجدد
۱۴۲.....	۱۰-۴ بیمه اتکایی جایگزین
۱۴۳.....	۱۰-۵ مسائل قابل تأمل

۱۴۵ ۶- قرارداد اصلاح بازار (MRC)

پیوست اول: پاسخ تمرین عملی ۱

پیوست دوم: پاسخ تمرین عملی ۲

پیوست سوم: پاسخ تمرین عملی ۳

پیوست چهارم: مقیاس نمونه‌ی نرخ‌های اولین خسارت اموال

پیوست پنجم: نمونه صفحه گسترده برای طراحی برنامه قرارداد اتکایی نسبی

پیوست ششم: نمونه مدل صفحه گسترده هزینه تمام شده

پیوست هفتم: ایجاد مدل نرخ‌گذاری XL اموال

پیوست هشتم: ایجاد مدل نرخ‌گذاری حوادث فاجعه‌آمیز

درباره نویسنده

کیت رایلی کار خود را در بخش بیمه اتکایی اختیاری شرکت سدوپک فوربس^۱ شروع کرد. پس از چهار سال، او برای دومین بار برای کار در شرکت بریتانیایی خدمات بیمه‌ای ایرانوبیریتیش^۲ در تهران به مدت ۶ ماه مأمور شد. پس از بازگشت به لندن، او کارش را در بخش قراردادهای اتکایی آغاز کرد که به طور ویژه متخصص امور مشتریان در خاورمیانه بودند. از آن زمان، وی با تمامی جوانب بروکری اتکایی^۳ در اکثر بخش‌های دنیا درگیر شد.

پس از ترک گروه سدوپک در سال ۱۹۹۸، کیت به بخش بیمه‌های اتکایی HSBC پیوست، که در آن جا تا سال ۲۰۱۰ باقی ماند و از آن زمان تا ژانویه ۲۰۱۲، معاون مدیر سندیکا برای سندیکای بروگیت^۴ در لویدز شد. کیت در حال حاضر به دلیل تسلط کامل در صحبت کردن به زبان اسپانیایی، به صورت مستقل به عنوان یک مشاور آموزش در زمینه بیمه اتکایی کار می‌کند.

وی کارگاههایی را در زمینه بیمه اتکایی در برزیل، ژاپن و بریتانیا برگزار کرده است. در سال ۲۰۰۹، نسخه دوم کتاب پیج و مهره بیمه اتکایی به زبان پرتغالی ترجمه شد و در برزیل تحت عنوان «پازل بیمه اتکایی»^۵ منتشر شد.

1- Sedgwick Forbes
2- Irano British Insurance Services
3- Reinsurance brokering
4- Broadgate Syndicate
5- O Quebra-Cabeça de Resseguro

سخنی از مترجمان

بیمه اتکایی مفهوم بسیار پیچیده و گستردگی آن بدین جهت است که تمامی رشته‌های بیمه، اصول و مفاهیم حسابداری، تکنیک‌های محاسبه و مدیریت ریسک، مسائل مربوط به نرخ‌گذاری، مسائل حقوقی و بسیاری موارد دیگر را نیز دربرمی‌گیرد. لذا ورود به حیطه شغلی بیمه‌های اتکایی به دلیل گستردگی و همچنین عمق مطالب دشوار به نظر می‌رسد. با این حال، بیان ساده‌ی هر مطلب پیچیده‌ای می‌تواند درک و یادگیری آن را آسان‌تر کند.

نویسنده کتاب سعی کرده است که مباحث مختلف را با بیان مثال‌ها و نمونه‌های واقعی ساده بیان کرده و فهم آن را برای خواننده با ارائه مستندات مربوطه تسهیل کند. ما مترجمین کتاب پس از مطالعه آن و پی بردن به موضوع سادگی و روانی زبان کتاب، با نویسنده کتاب ارتباط برقرار کرده و برخی از اشکالات داخل متن را به ایشان متذکر شدیم. ایشان با استقبال از این تماس، اشکالات مطرح شده را با روی گشاده پذیرفتند و این مسئله منجر به ارتباط بلندمدت و گستردگی با ایشان شد. ما نیز به پشتونه‌ی دلایل ذکر شده و امید به این‌که این کتاب بتواند برای علاقه‌مندان به رشته اتکایی و فعالان در این زمینه مفید و راهگشا واقع شود، تصمیم به ترجمه آن گرفتیم.

این کتاب شامل ۱۰ فصل و تعدادی پیوست است که خلاصه سرفصل مطالب شرح داده شده در فصول و پیوست‌ها به قرار زیر است: فصل اول حاوی مقدمه‌ای بر معرفی کلی ماهیت بیمه اتکایی و دلیل نیاز به آن برای بیمه‌گران است. فصل دوم به انواع مختلف بیمه‌های اتکایی شامل اتکایی نسبی و غیرنسبی، مازاد خسارت، پوشش‌های اختیاری اجباری و ... می‌پردازد. در فصل سوم موضوع قراردادهای اتکایی و مسائل پیرامون آن یعنی حق بیمه‌ها، کارمزدها، مالیات، ذخایر حق بیمه و بهره ذخایر، خسارات و انتقال پرتفلیوی خسارت و حق بیمه مطرح شده است. فصل چهارم مربوط به معرفی انواع مهم کلوzها و وردینگ‌های قراردادهای اتکایی است که مباحثی چون دوره و خاتمه قرارداد، خاتمه ویژه و کاهش رتبه اعتباری بیمه‌گر اتکایی، کلوzهای اشتباهات و از قلم افتادگی، الزامات خود بیمه‌گری، داوری و سایر کلوzها را دربرمی‌گیرد. فصل پنجم طراحی یک برنامه اتکایی برای پرتفلیوی اموال با استفاده از داده‌های گذشته و صفحه گستردگی آن را بیان می‌کند. فصل ششم پوشش‌های مازاد خسارت را بهطور

مفصل و با جزئیات شرح می‌دهد و در فصل هفتم جنبه‌های مالی یک قرارداد مازاد خسارت از قبیل حق‌بیمه‌ها و خسارات، معرفی کلوز ساعت، حق‌بیمه برقراری پوشش مجدد و نرخ‌گذاری بر مبنای هزینه تمام‌شده می‌پردازد. فصل هشتم نیز با معرفی نرخ‌گذاری قراردادهای مازاد خسارت بر اساس روش نرخ‌گذاری معرض خطر آغاز شده و در ادامه به موضوع چگونگی ایجاد مدل نرخ‌گذاری مازاد خسارت اموال، نرخ‌گذاری حوادث فاجعه‌آمیز و مدل نرخ‌گذاری حوادث فاجعه‌آمیز اشاره شده است. فصل نهم کتاب تغییرات و تکامل بازار را بیان می‌کند و در انتهای فصل دهم نیز حاوی موضوعات گوناگونی شامل قراردادهای واگذاری مجدد، پوشش حق‌بیمه‌های برقراری پوشش مجدد، پوشش مجدد اضافی، بیمه اتکایی جایگزین و قرارداد اصلاح بازار می‌شود. بخش پیوست‌ها در انتهای کتاب که مکمل فصول هستند شامل حل مسائل مطروحة داخل فصل‌ها، نمونه مقیاس نرخ‌های اولین خسارت اموال، مثال‌هایی در مورد طراحی برنامه اتکایی نسبی، نرخ‌گذاری بر مبنای هزینه تمام‌شده، طریقه ایجاد مدل‌های نرخ‌گذاری مازاد خسارت اموال و مدل‌سازی نرخ‌گذاری حوادث فاجعه‌آمیز همگی با استفاده از صفحه گسترده‌ی اکسل می‌شود.

فایل متن انگلیسی و حل پیوست‌ها به همراه دو مورد از پیوست‌هایی که مربوط به وردینگ‌های قراردادها بوده و به دلیل عدم نیاز به ترجمه حذف شده است با همان ترتیب درج شده در کتاب اصلی برای علاقمندان در وب سایت gharakhani.ir قرار داده شده است.

پیش‌نیاز مطالعه این کتاب داشتن آشنایی قبل قبول با اصول بیمه، مفاهیم حسابداری، رشته‌های بیمه، مسائل حقوقی و از همه مهم‌تر بیمه اتکایی است. با این وجود، زبان کتاب به حدی ساده است که در صورت نداشتن پیش‌نیازهای لازم نیز مطالب برای خواننده قابل درک و یادگیری است، لیکن داشتن دانش قبلی عمق یادگیری را بیشتر خواهد کرد.

مطالعه این کتاب به افرادی که در زمینه بیمه‌های اتکایی مشغول به کار هستند و یا می‌خواهند وارد این حیطه شغلی شوند، دانشجویان رشته بیمه و سایر علاقمندان به مباحث بیمه‌های اتکایی توصیه می‌شود.

دکتر محسن قره‌خانی

فاطمه نصیری

۱۳۹۵

مقدمه

زمانی که این کتاب را نوشتم هیچ برنامه‌ای برای چاپ آن نداشتم. این ایده زمانی به ذهنم رسید که در سدويک^۱ مشغول کار بودم و همکارم، مارگو بلک^۲ از من خواست تا یک کارگاه آموزشی برای بازار برزیل آمده کنم. این بازار در آن زمان در حال آماده شدن برای آزادسازی انحصار طولانی مدت دولت از طریق اعطای مجوز به بیمه‌گران برزیلی برای خرید بیمه انتکایی از سایر منابع غیر از بیمه‌گران دولتی یعنی IRB بود.

در ابتدا فکر می‌کردم که فقط باید چند اسلاید برای مارگو آماده کنم تا در سفر بعدی اش آن را ارائه کند، اما خیلی زود معلوم شد که من باید مطالب کافی را برای یک دوره ۵ روزه آماده کرده و کل برنامه را شخصاً برای حضار ارائه کنم که برخی از آن‌ها مقدار کمی انگلیسی می‌توانستند صحبت کنند و یا اصلاً قادر به صحبت به زبان انگلیسی نبودند. از آن جایی که در آن زمان، من هم نمی‌توانستم به زبان پرتغالی صحبت کنم قرار شد که من اسلایدها را به زبان اسپانیایی آماده و ارائه کنم. شباهت دو زبان به علاوه توانایی برخی از حضار به مکالمه به زبان انگلیسی و اسپانیایی به من در ارائه کمک کرد.

روی هم رفت، من پنج کارگاه برگزار کردم: دو کارگاه در ریو^۳، دو کارگاه در سائوپائولو^۴ و یک کارگاه در کوریتیبا^۵. در حین برگزاری یکی از دوره‌ها که در آن حدوداً ۳۵ نفر شرکت کرده بودند، یک نفر از من خواست که نسخه‌ای از یادداشت‌های من را داشته باشد. تقریباً به شوخی به او پاسخ دادم که این کتاب به زودی چاپ می‌شود و در کمال تعجب، تمام افراد کارت ویزیت خود را به من داده و از من خواستند که به آن‌ها اطلاع دهم که چگونه می‌توانند کتاب را خریداری کنند.

فوراً پس از بازگشت به خانه، ترتیب ترجمه یادداشت‌هایم را به زبان انگلیسی دادم و در کمتر از چند هفته کتاب «پیج و مهره بیمه انتکایی» را برای ارائه به ناشر آماده کردم. به‌طور باورنکردنی کتاب فوراً برای چاپ پذیرفته و کارهای آن شروع شد.

تا حد زیادی از پذیرش چاپ این کتاب تشویق شدم. این کتاب در فهرست کتاب‌های توصیه شده برای مطالعه مؤسسه بیمه چارتر قرار گرفت و بسیاری از افراد درمورد آن اظهار نظر کردند که این کتاب برای برطرف کردن سوالات فنی، هم در داخل یک سازمان و هم در بحث‌ها و اختلافات بین

1- Sedgwick

2- Margo Black

3- Rio

4- Sao Paulo

5- Curitiba

بیمه‌گران اتکایی با مشتریان یا بروکرهای آن‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد. همچنین به عنوان یک کتابچه آموزشی در چندین سازمان برجسته از آن استفاده شده است.

سؤالی که اغلب خوانندگان خارجی از من می‌پرسند در مورد معنای عنوان کتاب است. برای یک فردی که زبان انگلیسی زبان مادری وی است، نیازی به هیچ‌گونه توضیحی نیست، اما این عبارت به‌طور کامل به سایر زبان‌ها ترجمه نمی‌شود، سعی کرده‌ام که این توضیح را بدهم که پیج و مهره، قطعات اساسی مورد استفاده در ساخت ماشین‌ها است، اما این توضیح اغلب باعث سردرگمی افراد می‌شد. در سال ۲۰۰۹ دوست برزیلی من نیکولا داودوت^۱ پیشنهاد ترجمه این کتاب را به زبان پرتغالی برای بازار بزریل داد. عنوان کتاب نگرانی آشکار من بود و من پیشنهاد دادم که به‌جای استفاده از یک استعاره مهندسی، ما باید از عنوان پازل استفاده کنیم که پیشنهاد کنار هم قرار دادن تکه‌های مختلف دانش برای ساختن یک تصویر کلی را بدهد. بدین ترتیب، عنوان برزیلی «پازل بیمه اتکایی»^۲ متولد شد و کتابی با این عنوان توسط مدرسه ملی بیمه برزیل^۳، "FUNENSEG" منتشر شد.

تقریباً ۱۲ سال از زمان آخرین بازبینی انگلیسی برای این عنوان می‌گذرد و تلاش‌های بسیاری در بازار لندن در آن دوره اتفاق افتاد. مقررات‌گذاری هم برای صنعت بانکداری و هم بیمه در حال حاضر تحت کنترل مقام ناظر خدمات مالی (FSA)^۴ است و این مسئله منجر به کنترل‌های سخت‌گیرانه و شدیدتر روی این موضوع شده است که مؤسسات بیمه‌ای در بریتانیا چگونه کسب‌وکار خود را اداره می‌کنند. به دنبال این تغییرات، خود بازار لندن نیز اصلاحات زیاد را انجام داد و سه سازمانی که سابقاً بسیاری از وظایف مربوط به پشتیبانی را برای اعضای خود انجام می‌دادند، یعنی LPSO (Lloyd's)، LIRMA (بازار بیمه‌های غیردیریایی لندن) و ILU (بازار بیمه‌های دریایی لندن) همگی با هم زیر چتر خدمات بیمه ایکس چنج^۵ آورده شدند. این مسئله منجر به معرفی قرارداد اصلاح بازار^۶ شد؛ سندی که اسلیپ سنتی بروکرها را با یک فرم استاندارد قرارداد جایگزین می‌کند برای گنجاندن تمامی شرایط طراحی شده و به وسیله آن اطمینان در قرارداد را در ابتدای قرارداد بیمه یا بیمه اتکایی تأمین می‌کند. این کار باعث تأثیر عظیمی بر دستورالعمل‌ها و عملیات کاری بروکرهای اتکایی شد. در گذشته اسلیپ سنتی که می‌توانست تنها چند صفحه باشد، اکنون یک قرارداد کامل شامل وردینگ قرارداد است (سندی که در گذشته پس از فعال شدن قرارداد به امضا می‌رسید، در حقیقت گاهی اوقات، پس از شروع قرارداد که ممکن بود حتی قرارداد تقریباً منقضی شده باشد، امضا می‌شد!).

این تغییر در عمل مسئول بازبینی‌های مهم در این نسخه است، اگرچه برخی از موضوعات جدید دیگری که در پاسخ به پیشنهادها طی سال‌ها دریافت کرده‌ام را نیز معرفی کرده‌ام.

امیدوارم پیج و مهره بیمه اتکایی همچنان بتواند به عنوان مرجعی مهم برای تمام شرکت‌کنندگان و فعالان در بازار بیمه اتکایی شود و این‌که سبک محاوره‌ای آن همچنان تعادل مناسبی بین آموزندۀ بودن و قابل خواندن بودن را ایجاد کند.

1- Nicolau Daudt

2- O Quebra Cabeça do Resseguro

3- Brazilian National Insurance School

4- Financial Services Authority

5- Xchanging-Insure Services

6- Market Reform Contract